

GIPUZCIA-TARREN CONDAIRA ERROMA-TARREN DEMBORAN.

1

Ogeita Sei bat urte alde
Jesus baño lenagotik,
Etsai gogorrac eterri ziran
Gure contra Erromatic:
Bildur aundiric ustez etzuten
Bada izango gugatik;
Asmo gaistoac contrara ziran
Egiñal egiñagatic,
Euskaldunac bai garailariac
Leen eta oraiñ eta beti.

2

Antistio-an eta Firmio
An Marco Agriparekin,
Octabiano buruzaria
Ere an zuten berekin:
Iru talderi eterri ziran
Lau nagusi-tzar oyekin,
Banidadea arren bandera
Ongi zabalduarekin;
Modu onetan sartu ziraden
Ausardi gogorrarekin.

3

Lenengo lana ateac ichi
Ichasoz eta leorrez;
Bañan etziran luzaro egon
Arpegi eman bildurrez.
Loa gabean ariña eta
Begiac allert egunez,
Beala ziran balienteac
Azi galdetzen lagunez;
Aitaren seme irten ziraden
Oraiñ leitutzen degunez.

4

Gogoan gorde leikeana da
Seme orien esana;
«Erromatarrac or datozkigu

} »Peleatzeria gugana;
»Aldan guzia biribillatu
»Bear degu alcargana
»Bildurric-gabe sartu aurrera
»Gogor etsayaren-gana
»Bentzi dezagun indarrarekin
»Onunza agertzen dana.»

5

Uste etzala samindu ziran
Erromatarrac oyen farrac,
Gipuzcoa-co mendi mutillac
Ziradelaco ascarrac:
Buru zariac ere etziran
Orientzaco aiñ charrac,
Oñac ariñac, gorputz lirañac,
Gogor berriz atzaparrac,
¡Aimbeste milla gizon mendean
Gure probinci bacarrac!

6

Asi ziraden etor berrian
Erromatarrac gogorki;
¿Bost bat urtean zemba pelea
Galdu zitusten norc daki?
Alegin asco egin det baña
Nic au ezin erabaki;
Gerraren gura baziran ere
Azpertu ziran ederki;
Soldadu arro orgullosoac
Jolastun egonagati.

7

Izu-icaran arkitzen zala
Etsayaren talderia,
Octabiano-c atera zuan
Erritarretan berria
Nolabait ere agertu naiez
Bere guda galgarria,
Batalla onradu bat egin eta

Batac besteri legia,
Alzan lenena bucatu zedin.
Cantabriaco pelia.
8
Euskaldunen agintariac
Ori enzutearekin:
Eranzun zion, «conforme gera
«Gu zure esanarekin:
»Iru-reun mutil escojituac
»Emen dauscat nic nerekin,
»Azken batalla naibadezute
»Onela egin gurekin,
»Buruz buruan etor-zaitezte
»Soldadu onenarekin.»
9
Bear-bezela cumplitu zuten
Beren itz onorezcua,
Señalaturic zegoan bada
Batallaraco lecua,
Gipuzcoa-ren onra andiraco
Zelay bat Errezillgua.
Makiñaren bat Erramatarrrec
Bizia utzitacua;
Egun beretic da erri ori
Esan dan izenecua.
10
Ordu ta laurden iraun zuan
Gauza guchi gora-bera,
Eta batalla beti bezela
Mendi mutillen aldera;
Erramatarrac iya guztiyac
Erori ziran lurrera;
Octabiano-c icusirican
Bere gendeen galera,
Zer gertatzen zan laizter biraldu
Zuan Erroma aldera.
11
Albista ori juan da laister
An Erromaco errian
Senadu danac erantzun-zuan
Guziz colera aundian:

»Pelea irabazi dizute
»Chit errez beren errian;
»Guc ere ori egingo degu
»Nai bada geren lurrian
»Gizonez-gizon euscaldun oyec
»Etorri nai dutenean.»
12
Uste gabeco eranzuera
Arrokerizco orrekin
Euskal mutillac berotu ziran
Onra nai audiarekin
Oyarzun-en zegoen eche bat
Lartaun-en izenarekin;
Ango galai bat giari berriz
Eun mendi-mutillekin;
Peleatzeco pozez juan ziran
Bada danac alcarrekin.
13
Erroma ondoko Tiber zeritzan
Ibai bat aren erdian
Zelai polita anche zegoan
Arras lecu ederrian;
Eñola-esiya zeucan egiña
Guziz arreta aundian
Berreun gizon peleatzeco
Ichitu orren erdian,
Igez lecuric iñora ezta,
Etsaya berriz aldian.
14
Erromatican irten ziraden
Batallaraco lurrera:
Cantabri-tarrac arrimatuaz
Ibai-aren bantzarrera,
Beren gabarra zulatu eta
Bota zuten ondarrera:
Erramatarrac ecusten ceuden
Mendi-mutillen sarrera;
Salto ta brinco igaro ziran
Zelaichoaren gañera.
15
Erramatarrac albora ziran

Etorri galdetutzera,
 »Ea zergatic botatzen-zuten
 »Ontzi ura bantzarrera;
 »Cantabi-tarren buruzariac
 »Eranzun zion ostera;
 »Lenengo lana oraiñ goazen
 »Zelayan peleatzera,
 »Eta ondoren zuen gabarran
 »An gera beste aldera.»

16

Noiz bait bearda bildu ziraden
 Peleara alcarrekin,
 Bi aldetaco buruzariac
 Eun bana gizonekin:
 Lizar makillac orduco armac
 Puntan burni zorrotzakin
 Biotzac zalto egingo zuten
 Ori icustearakin:
 Erroma-tarrak geyenac iltzen
 Lenengo golpearakin.

17

Ogei eta bat gizon ziraden
 Illac Cantabri-tarrari,
 Larogei eta geyago berriz
 Oyec Erromatarri;
 Euskaldunac an irabaziric
 Batalla sonatu ori,
 Instante artan eldu zioten
 Etxayaren ontziari,
 Eta betico berendu zuten
 Transtiberico lur berri.

18
 Erromatarren presidenteac
 Senaduco itzarekin
 Euscaldun aiei au ezan zien
 Frankeza guztiarekin;
 »Alcardadean bizi naidegu
 »Oraiñ aurrera zuekin,
 »Seme ordeco nai badezute
 »Izan ill arte gurekin,
 »Egingo degu geren alabac
 »Emazte emanarekin.»

19

Euscaldun ayec animaturic
 Guztiac baten itzera
 Erantzueran esan zioten
 Jaun prestu orri ostera;
 »Jarrico gera zuen alaba
 »Onen senar izatera
 »Pake gozoan gerta gaitezez.
 »Gu alcarrekin aurrera,
 »Anaitasun guztiarekin
 »Erroman bizico gera.»

20

Bi erri oyec pake gozoan
 Orduti ziran gelditu:
 Zer gertatu zan orra nic esan
 Iñore nai badu aditu.
Gipuzcoa-onac bere fueroac
 Oraindaño gorde ditu:
 Probinzi onac seme leyalac
 Oraindaño izan ditu
 Aurrera ere ala dezala
 Beti dan-arte segitu.

ON JUAN IGNACIO IZTUETA-ZANAC IZKIRIBATUA.

